

Hanna-Maija Kause

8.11.2018

Dnro 001/81/2018

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönnä asiantuntijakuulemiseen 9.11.2018 klo 9.15

HE 133/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Akava kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa otsikon asiassa ja lausuu sosiaali- ja terveysvaliokunnalle kunnioittavasti seuraavaa:

Lakiesityksessä esitetään kuntoutuksen myöntämisedellytyksien lieventämistä nuorten osalta siten, että sairaus- tai vammaedellytys poistuu. Akava pitää kehityssuuntaa, jossa kuntoutusinterventio ei edellytä nuorten kohdalla diagnoosia, erittäin positiivisena. Paine diagnostiikalle ammatillisen kuntoutuksen myöntämiseksi on ollut liian ankaraa. Muutos on myös kuntoutuksen uudistamiskomitean esityksen mukainen. Se edistää kuntoutuspalveluiden oikea-aikaista kohdentumista, ennaltaehkäisee vaikeuksien pitkittymistä ja monimutkaistumista sekä korostaa kuntoutujan omaa motivaatiota ja kiinnostusta, jotka ovat nuoren kuntoutumisprosessin kannalta olennaisia. Akava näkee, että esityksellä on mahdollista vaikuttaa asetettujen tavoitteiden mukaisesti nuorten syrjäytymistä ehkäisten. Tavoite on keskeinen, sillä hälyttävää on esimerkiksi se, että sairauspoissaolot mielenterveyssyistä ovat lisääntyneet erityisesti alle 30-vuotiailla työkäisillä.

Kannatettavaa lakiesityksessä ovat palveluihin hakeutumisen vaihtoehtoiset keinot, jotka huomioivat hakijoiden erilaiset toimintakyvyn ongelmat sekä se, että kuntoutuksen vaikutuksia tarkastellaan sekä lyhyen että pitkän aikavälin tavoitteiden kautta. Myös olennaisesti heikentynyt toimintakyky määritellään hallituksen esitysluonnoksessa selkeästi.

Akava pitää tärkeänä, että lain 7 a § 4 momentin edellytys kuntoutuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tehtävästä yhteistyöstä nuoren ammatillisen kuntoutuksen palveluissa kuntoutujan kannalta tarpeellisten toimijoiden kanssa toteutuu myös käytännössä. Tällä on merkitystä, jotta nuorten ammatilliseen kuntoutukseen laitettava merkittävä lisäresurssi jalostuu vaikuttavaksi toiminnaksi. Se ei ole mahdollista ilman moniammatillista, nuoren tarpeen mukaista palvelukokonaisuutta. Lainmuutoksen vaikuttavuutta tulisi seurata, jotta palvelu saadaan kohdennettua oikein, ja jotta voidaan jatkossa tehdä

Hanna-Maija Kause

8.11.2018

Dnro 001/81/2018

arvioita muutoksen toimivuudesta ja myös mahdollisesta laajentamispotentiaalista muita ryhmiä koskien.

Kaiken kaikkiaan on tärkeää, että saadaan muodostettua toimivia, eri palveluja järjestävien toimijoiden verkostoja siten, että kuntoutuksen prosessit toimivat kaiken ikäisillä kuntoutuksen asiakkailla ja vastuut ovat selkeät. Esimerkiksi Kela on merkittävässä roolissa ja voi omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen, että kuntoutus on sujuvaa ja prosessit toimivia niin asiakkaiden, palveluntuottajien kuin terveydenhuollon toimijoiden välillä.

Akava ry:tä on kuultu esityksen valmistelun aikana. Akava pitää esityksen etenemistä tärkeänä.

Akava ry:n puolesta

Hanna-Maija Kause
johtava asiantuntija